

Gav økonomien en kontant styring

Forhenværende Økonomidirektør Rainer Hoffmann, der fylder 75 år, blev et vigtigt led i byens udvikling

Tekst: Paul Nielsen

Foto: Martin Ravn

- Kunne De ikke tænke Dem at give en kort karakteristik af de fire borgmestre, De har arbejdet under.

Spørgsmålet blev stillet til kommunens tidligere økonomidirektør, Rainer Hoffmann, en middagsstund i hans lejlighed i Kongensgade, hvor vi sad ved vinduet og kiggede ud over Vitus Berings Park, der ser lidt ensom ud på denne årstid.

Svaret var kort og kontant: - Nej.

Og det med penge - de kontante, har Hoffmann altid haft begreb på. Nogle af de første ører, han tjente, kom ind ved, at han på de berømte »frilørdage« i Randers hjalp med at holde en primitiv karusel i gang, og det gav også en lille indtægt, når han solgte billetter for den tids berømte Professor Labri, der i sin rekommendation bl. a. fortalte om »frikadellens flugt over plankeværket skarpt forfulgt af to røgede sild!« •

Senere i tilværelsen fik samme Hoffmann ansvaret for mange millioner kroner og på den måde kom til at spare Horsens kommune for endog væsentlige beløb.

Fylder 75 år

Rainer Hoffmann, der den 29. december fylder 75 år, kom til Horsens i 1948 som kommunebogholder. To år senere var han avanceret til kærner, og ved kommunesammenlægningen i 1970 blev han økonomidirektør. Det job bestred han til han gik af i 1984.

- Jeg har altid sagt min mening lige ud. Det har man lov til. Jeg har arbejdet mig stærkt ind i det, jeg beskæftigede mig med. Der var jo ikke tale om nogen åbenbaring.

Jeg har ikke slået af på principperne, hvis en politiker har grebet noget ud af luften. Men når en politisk beslutning var truffet, kunne jeg godt pakke mine meninger sammen, for man skal være loyal over for de vedtagelser, der er sket, siger Rainer Hoffmann.

Dygtig svømmer

Inden Hoffmann flyttede til Horsens, havde han i 30'erne

besøgt byen et par gange for at deltage i svømmestævner. Han var en fremragende 100 meter svømmer og hjemførte flere førstepræmier.

Da han tiltrådte jobbet som kommunebogholder i Horsens, havde han forinden haft samme arbejde i Vejlbj-Ris-skov, hvor det var hans opgave at omlægge det sognekommunale regnskab til et købstadsregnskab. I Horsens var der nok at tage fat på med hensyn til rationalisering af arbejds gange og samarbejde. Det gik så trægt, at han faktisk var indstillet på at søge andre græssange.

I slutningen af 1949 blev kærneren alvorligt syg, og jeg måtte så bestride hans arbejde, fortsætter Hoffmann. Samtidig var Robert Holm blevet borgmester, og med ham fik jeg et virkeligt fint samarbejde.

I de første måneder af 1950 oplevede Horsens sin vel nok hårdeste valgkamp op til et byrådsvalg. Der var dengang fire aviser, og fingrene blev ikke lagt imellem i de politiske angreb.

Ydermere skete der det, at der oppiskedes en stemning på arbejdspladserne, så den ny borgmester fik et hav af skatteprotester. Ved valget mistede socialdemokraterne for første gang flertallet - de fik 12 ud af 25 mandater.

Høj skat

Horsens havde dengang den højeste skatteprocent af landets godt 80 købstæder, nemlig 12,4 procent.

Mange virksomheder var lukket, så ledigheden var stor. De sociale udgifter steg, og der blev opsamlet store driftsun-derskud, som det først lykkedes at få afviklet omkring 1950.

På det tidspunkt stak Robert Holm og jeg nogle af vore tommelfingre sammen på, at skatteprocenten ikke måtte stige i den kommende fire års periode. Derefter satte vi skatteprocenten med med 0,5, for det gjaldt om at få optimismen i byen tilbage.

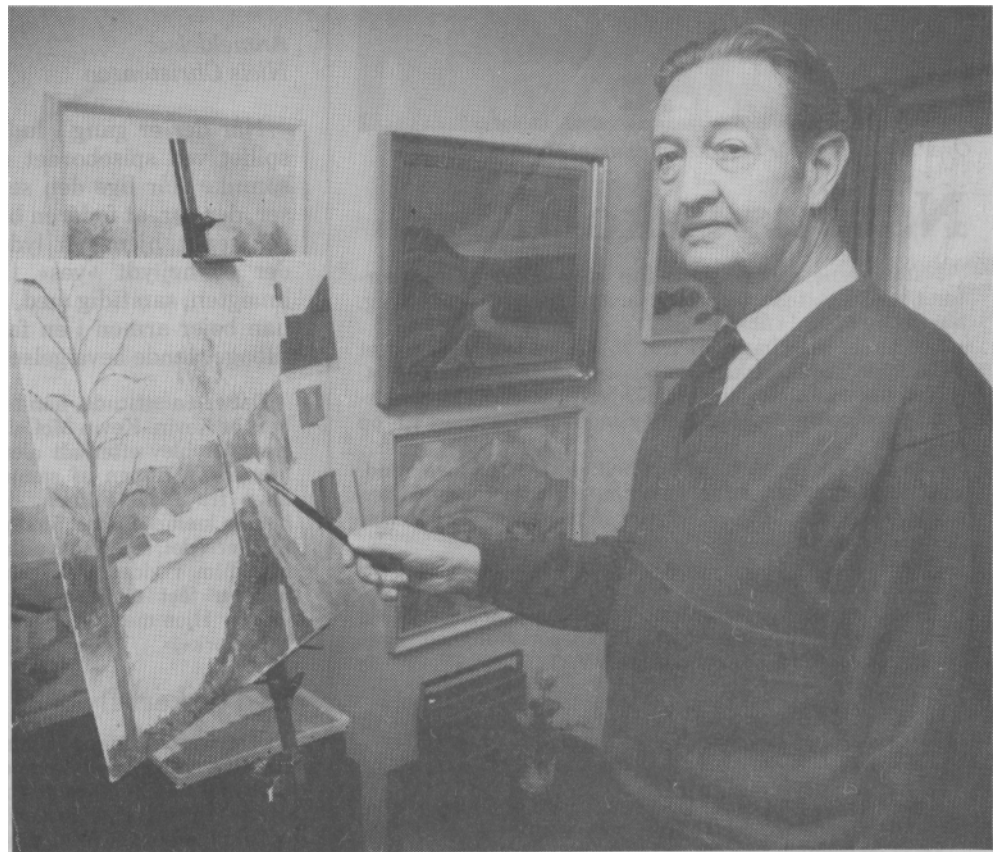
Flere kommuner passerede nu Horsens, og i løbet af en halv snes år kom vi ned i den billigste ende.

Hensigten var at få mere gang i handel og industri, og det lykkedes virkelig. Min hovedopgave har været hvert år at udarbejde kommunens budget og regnskab og i det hele taget holde styr på kommunens økonomi. Selv om der også her er nogle rutiner, har det været meget afvekslende og spændende, da de økonomiske forhold ændrer sig hele tiden.

Selvfølgelig må der ikke spekuleres med kommunens, dvs. borgernes penge, og jeg har heller aldrig placeret dem i forsikrings selskaber og lignende.

Stillingtagen til placering af pengene i statsobligationer eller i banker og sparekasser i forskellige opsigelsesperioder er forbundet med mange spekulationer. Den opgave kan kun løses tilfredsstillende, hvis man har frie hænder til at disponere.

Det kan jeg glæde mig over, at de skiftende økonomiudvalg har givet mig. Mine gode forbindelser med pengeinstitutterne har jeg holdt ved lige, således at jeg hver fredag kommer i den seniorklub, som forhenværende bank- og sparekassefolk har dannet. Her

Den tidligere økonomidirektør, Rainer Hoffmann, ved sin hobby: Maleriet.

er der stof nok til at drøfte den økonomiske situation - og ind imellem rafle.

Arbejdet gav ofte meget lange dage, fordi der var så meget at tage fat på. Meget var gammeldags, og det skulle omlægges.

Udvikling

Jeg har været med i udviklingen fra hulkort til elektronisk databehandling. Den sidste ændring, jeg fik gennemført på dette område, var købet af eget anlæg til økonomisk forvaltning, så vi selv kunne udføre arbejdet med budget- og regnskabsvæsen.

Jeg lovede en årlig besparelse på 680.000 kr. Inden jeg gik af, kunne jeg forelægge første års regnskab for 1983 med en besparelse på 740.000 kr.

Kildeskatten blev som bekendt indført i 1970. Det var jeg en modstander af, fordi jeg mente, den i høj grad ramte lønmodtagerne. En af de væsentligste argumenter for kildeskatten var, at så ville der ikke mere være noget der hed skatterestancer.

Ak ja, restancerne har aldrig været så store som nu. Selv om arbejdet for mig ikke kunne klares inden for normal arbejdstid, var det alligevel min hobby.

Maleriet

Jeg har da også fået tid til at dyrke mine interesser for kunst, teater og musik. Min kone og jeg har besøgt mange steder, bl. a. i Frankrig og Holland for at se nærmere på de store malerier. Når jeg er kommet hjem, har det været svært at komme i gang med mit eget maleri. Jeg føler mig meget ydmyg.

Rainer Hoffmann kom også til at spille en væsentlig rolle, da Horsens besluttede at gøre noget ved teaterforholdene i Håndværkerforeningen. De var nemlig meget kritisable. Byrådet fandt, at projektet fra Teaterforeningen var både for dyrt og upraktisk. Derfor lavede Hoffmann et udkast til en anden løsning, så udgifterne kun blev det halve. Derved blev forholdene langt bedre, og Hoffmann fik lov til at gennemføre løsningen i 1975 sam-

men med arkitekt Torben Knudsen.

Nyt sygehus

- Hvad har været Deres mest spændende opgave?

- Absolut opgaven med at få det nye sygehus. Netop i slutningen af 60'erne var det umuligt at få lån, hvis det ikke var til sygehusbyggeri. Alt andet kunne godt opgives. Vi skulle have 100 mill. kr. hjem, og de beløb blev i vid udstrækning samlet sammen i »stumper« på en million.

Det var spændende at være med i hele tilrettelæggelsen. Vi fik lavet en model, så vi kunne se arbejds gangen i projektet, der gik ud fra helt nye principper. Hver etage skulle fungere for sig selv. Hvis vi ikke havde fået bygget dengang, var det ikke sikkert, at vi overhovedet fik nye bygninger, da vi kom ind i Vejle amt. Men det hele stod færdigt til kommunesammenlægningen. Vi kunne aflevere et fuldt moderne hospital til amtet, der overtog det meste af gælden.

- Var det noget af et chok, da De forlod stillingen som økonomidirektør?

- Ja, det var en hård overgang. Anderledes kunne det ikke være, når man havde hængt i stropperne til det sidste. Det lyder godt, at man jo altid kan forberede sig herpå, men det når man faktisk ikke. Det, vi havde gjort, var dog, at vi nogle år forinden - netop med henblik på min afgang - havde købt hus på Mols. Det hjalp. Vi rejste dertil og blev der hele sommeren.

Samtidig havde jeg opsagt Horsens Folkeblad, fordi jeg ikke ville læse noget om det kommunale i Horsens. Jeg ville ikke stille spørgsmål om, hvorfor man gjorde sådan og sådan og ikke blande mig. Læserbreve er ikke mig.

Da vi vendte tilbage, opdagede jeg hurtigt, at jeg ikke kunne undvære Folkebladet. Jeg var nødt til at følge med i, hvad der skete i byen. Jeg var helt indstillet på min ny tilværelse og fundet en ny rytme. Jeg maler, og vi går til fransk. Det er der ikke noget forkrampet i. Jeg har opdaget, at der altid er noget at ordne her og der.

- Og der er sket meget i Horsens?

- Det er der på mange måder. Den stagnation, der kan være, har ikke ramt Horsens, men det er trist at se tomme butikker og virksomheder. Jeg håber, at en afklaring på EF kan få sving i tingene igen. Skal vi tale Søndergade, kan jeg kun beklage, at der ikke forlængst er lavet en fuld-stændig plan. Et stykke af gaden er lavet, men hvad så? Vi har altid pralet af, at vi har det bredeste strøg nord for Alperne, men hvad kan vi bruge det til? Måske skal der puttes noget ind i gaden - midt på, men hvis trafikken skal igennem, kan det ikke lade sig gøre.

God placering

- Hvad mener De om placeringen af det nyrådhus?

- Jeg synes, den er rigtig, men jeg har jo også selv været med i beslutningen. Spørgsmålet er bare, om man ikke skal åbne for trafikken over rådhuspladsen, der virker noget-død-Man ville ikke planlægge trafikken, før rådhuset var bygget. Her burde man i forvejen have haft en plan. Der var en tanke om at gøre Rådhusgade til en sivegade, men det udsatte man. Jeg tror, man bliver nødt til at lukke op for trafikken ved Rådhuset, for Nørregade kan aldrig klare det hele.

Jeg har aldrig gået ind for lappeløsninger. Braklægning gælder kun for landet og ikke byen. Jeg synes, man frem for at gøre så meget i sidegaderne med f. eks. byfornyelse, først og fremmest burde have klaret alle problemerne i bymidten. »Byrummet« skal simpelt hen fyldes ud, siger Rainer Hoffmann.

Om Hoffmann er det blevet sagt, at byens penge hos ham var lige så sikre, som hvis de lå i Fort Knox. Han har ofte forfægtet sine meninger. Han har ikke altid været lige enig med flere politikere, men alle har lært at respektere ham.

Det, han beskæftigede sig med, havde han nemlig forstand på. Hans måde at drive byens økonomi på, har altid været fremadrettet. Det har givet mange smukke resultater, og det skal erindres nu, hvor han runder de 75 år.